

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 46 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

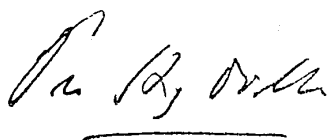
Kontor
EUK

17. oktober 2003

KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets notater om udkast til Kommissionens direktiv om ændring af Rådets direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF, 2002/54/EF, 2002/55/EF, 2002/56/EF og 2002/57/EF særlig for så vidt angår yderligere betingelser og krav vedrørende utilsigtet eller teknisk uundgåelig forekomst af genetisk modificerede frø i frøpartier af ikke genetisk modificerede sorter og de angivelser, der skal anføres i mærkningen for frø af genetisk modificerede sorter, dokument SANCO/1542/2003.

Forslaget behandles i en forvaltningsprocedure i Den Stående Komité for Frø og Plantemateriale og forventes sat til afstemning på næste møde 27.-28. oktober 2003.





Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

5. kontor/Plantedirektoratet

J.nr.: 1997-4253-0006

Den 13. oktober 2003

FVM 110

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens direktiv om ændring af Rådets direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF, 2002/54/EF, 2002/55/EF, 2002/56/EF og 2002/57/EF særlig for så vidt angår yderligere betingelser og krav vedrørende utilsigtet eller teknisk uundgåelig forekomst af genetisk modificerede frø i frøpartier af ikke genetisk modificerede sorter og de angivelser, der skal anføres i mærkningen for frø af genetisk modificerede sorter

Dokument SANCO/1542/2003

Kommissionen har ved SANCO/1542/2003 fremlagt et udkast til et kommissionsdirektiv om ændring af bilagene i en række forordninger om handel med frø af foderplanter, sædekorn, bederoefrø, grøntsagsfrø, læggekartofler samt frø af olie og spindplanter.

Forslaget behandles i en forvaltningsprocedure i Den Stående Komité for Frø og Plantemateriale og forventes sat til afstemning på næste møde 27.- 28. oktober 2003. Kommissionen kan udstede direktivet, medmindre komiteen udtaler sig mod udkastet med kvalificeret flertal. I så fald forelægger Kommissionen sagen for Rådet. Kommissionen kan samtidig beslutte at udsætte gennemførelsen af reglerne i op til 3 måneder. Fristen er i de nævnte direktiver fastsat til 1 måned. Træffer Rådet ikke med kvalificeret flertal en anden afgørelse indenfor den fastsatte frist, kan Kommissionen udstede direktivet.

Formålet med det fremsatte forslag er at fastsætte tærskelværdier for utilsigtet indhold af godkendte genmodificerede frø i frøpartier af traditionelle plantesorter, hvor der er udviklet genmodificerede sorter. Udkastet omfatter indførelse af 3 tærskelværdier gældende for forskellige afgrødekategorier: 0,3% for raps; 0,5 % for majs, bederoer, kartoffel, bomuld, cikorie og tomat samt 0,7 % for soya. Forslaget lægger op til, at såsæd med indhold af GMO'er under de foreslåede tærskelværdier ikke skal mærkes. Såfremt de angivne tærskelværdier overskrides, vil frøene kunne markedsføres på den betingelse, at det på etiketter eller dokumenter, som ledsager frøpartiet, angives, at partiet indeholder genmodificerede frø over den pågældende tærskelværdi.

Forslaget omfatter endvidere nærmere krav til mærkning af genetisk modificerede plantesorter på frøpakninger og etiketter, som oprindeligt fastsat i Rådets direktiv 98/95/EF. Mærkningen

skal således omfatte ordene "genetisk modificeret frø" sammen med information om den genetiske modifikation.

Kommissionen har ved udformningen af forslaget henholdt sig til reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, hvorefter der ikke skal ske mærkning ved utilsigtet forekomst af GMO'er under 0,9 %. Forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer er vedtaget, men er endnu ikke trådt i kraft.

EU's Videnskabelige Komité for Planter har den 13. marts 2001 fremlagt svar på en række spørgsmål fra Kommissionen vedrørende forekomst af genmodificerede frø i traditionelle frøpartier. Komitéens svar er efterfølgende ændret den 24. april 2002 og den 30. juni 2003.

En vedtagelse af forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der alene skal foretages ændringer i bekendtgørelser. Forslaget forventes heller ikke at få statsfinansielle konsekvenser, idet forslaget vil medføre nye opgaver, som vil blive søgt brugerfinansieret i lighed med de øvrige aktiviteter på området.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der alene er tale om genmodificerede frø, som har opnået markedsføringstilladelse i forhold til de til enhver tid gældende regler.

Fra dansk side støttes, at der indføres regler på området. Der bør arbejdes for, at de nødvendige tærskelværdier for utilsigtet eller teknisk uundgåelig forekomst af genetisk modificerede frø i frøpartier af ikke genetisk modificerede sorter fastsættes så lavt som muligt for at lette mulighederne for sameksistens mellem genetisk modificerede, økologiske og konventionelle afgrøder. Rapport fra udredningsgruppen vedrørende sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder af 25. august 2003 viser dog, at sameksistens er mulig med de i udkastet foreslåede tærskelværdier. Danmark lægger imidlertid afgørende vægt på, at tærskelværdierne fastsættes så lavt som teknisk muligt, idet dette vil lette arbejdet med sameksistens yderligere. Det bør sikres, at frø som overskrider tærskelværdierne for GMO-indhold, fortsat skal overholde de almindelige sortsrenhedsnormer, som omfatter morfologiske og fysiologiske egenskaber. Det er væsentligt, at Kommissionens forslag omfattes af en beslutningsprocedure, der sikrer åbenhed og dialog i forhold til Rådet, Europa-Parlamentet og offentligheden.

Regeringen agter på den baggrund at stemme imod forslaget, medmindre tærskelværdierne fastsættes på detektionsniveau (~0,1%)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

5. kontor/Plantedirektoratet

J.nr.: 1997-4253-0006

Den 13. oktober 2003

FVM 110

AKTUELT NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens direktiv om ændring af Rådets direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF, 2002/54/EF, 2002/55/EF, 2002/56/EF og 2002/57/EF særlig for så vidt angår yderligere betingelser og krav vedrørende utilsigtet eller teknisk uundgåelig forekomst af genetisk modificerede frø i frøpartier af ikke genetisk modificerede sorter og de angivelser, der skal anføres i mærkningen for frø af genetisk modificerede sorter

Dokument SANCO/1542/2003

Baggrund

Kommissionen har ved SANCO/1542/2003 fremlagt et udkast til et kommissionsdirektiv om ændring af bilagene til følgende rådsdirektiver:

- Rådets direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter³. Udkastet er fremsat med hjemmel i artikel 21 (a) i direktivet.
- Rådets direktiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med sædekorn¹. Udkastet er fremsat med hjemmel i artikel 21 (a) i direktivet.
- Rådets direktiv 2002/54/EF af 13. juni 2002 om handel med bederoefrø¹. Udkastet er fremsat med hjemmel i artikel 27 i direktivet.
- Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grønsagsfrø¹. Udkastet er fremsat med hjemmel i artikel 45 i direktivet.

¹ Senest ændret ved direktiv 2003/61/EF.

² Senest ændret ved direktiv 2003/61/EF.

³ Senest ændret ved direktiv 2003/61/EF.

- Rådets direktiv 2002/56/EF af 13. juni 2002 om handel med læggekartofler¹. Udkastet er fremsat med hjemmel i artikel 24 i direktivet.
- Rådets direktiv 2002/57/EF af 13. juni 2002 om handel med frø af olie- og spindplanter¹. Udkastet er fremsat med hjemmel i artikel 24 i direktivet.

Udkastet er en revision af et tidligere arbejdsdokumentet - SANCO/1542/02.

Forslaget behandles i en forvaltningsprocedure i Den Stående Komité for Frø og Plantemateriale og forventes sat til afstemning på næste møde 27.- 28. oktober 2003. Kommissionen kan udstede direktivet, medmindre komiteen udtaler sig mod udkastet med kvalificeret flertal. I så fald forelægger Kommissionen sagen for Rådet. Kommissionen kan samtidig beslutte at udsette gennemførelsen af reglerne i op til 3 måneder. Fristen er i de nævnte direktiver fastsat til 1 måned. Træffer Rådet ikke med kvalificeret flertal en anden afgørelse indenfor den fastsatte frist, kan Kommissionen udstede direktivet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

I Kommissionens Hvidbog om Fødevarerikkerhed, (KOM(1999)719-endelig), er der i bilaget gengivet en handlingsplan om fødevarerikkerhed, hvorefter der ifølge foranstaltning nr. 77 skal gennemføres ændringer af bilagene til direktiverne om handel med frø. Ændringerne omfatter 1) fastsættelse af højere krav til renhed med hensyn til tilfældigt forekommende tilstedeværelse af genetisk modificerede frø i frøpartier af traditionelle plantesorter samt 2) fastsættelse af de nærmere regler for det krav om mærkning, der i Rådets direktiv 98/95/EF blev fastsat for frø fra genetisk modificerede landbrugsplantearter og grøntsagsarter. Udkastet skal tjene til at opfylde foranstaltning nr. 77 i Hvidbogen om Fødevarerikkerhed samt implementere den midlertidige handlingsplan i frødirektiverne. Nærheds- og proportionalitetsprincippet anses således for opfyldt.

Formål og indhold

Formålet med det fremsatte forslag er at fastsætte tærskelværdier for utilsigtet indhold af godkendte genmodificerede frø i frøpartier af traditionelle plantesorter, hvor der er udviklet genmodificerede sorter. Udkastet omfatter indførelse af 3 tærskelværdier gældende for forskellige afgrødekategorier: 0,3% for raps; 0,5 % for majs, bederoer, kartoffel, bomuld, cikorie og tomat samt 0,7 % for soya. Forslaget lægger op til, at såsæd med indhold af GMO'er under de foreslåede tærskelværdier ikke skal mærkes. Såfremt de angivne tærskelværdier overskrides, vil frøene kunne markedsføres på den betingelse, at det på etiketter eller dokumenter, som ledsager frøpartiet, angives, at partiet indeholder genmodificerede frø over den pågældende tærskelværdi.

Forslaget omfatter endvidere nærmere krav til mærkning af genetisk modificerede plantesor-ter på frøpakninger og etiketter, som oprindeligt fastsat i Rådets direktiv 98/95/EF. Mærknin-gen skal således omfatte ordene "genetisk modificeret frø" sammen med information om den genetiske modifikation.

Kommissionen har ved udformningen af forslaget henholdt sig til reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, hvor-efter der ikke skal ske mærkning ved utilsigtet forekomst af GMO'er under 0,9 %. Forord-ningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer er vedtaget, men er endnu ikke trådt i kraft.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der alene skal foretages ændringer i bekendtgørelser.

Forslaget forventes ikke at få statsfinansielle konsekvenser, idet forslaget vil medføre nye op-gaver, som vil blive søgt brugerfinansieret i lighed med de øvrige aktiviteter på området.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der alene er tale om genmodificerede frø, som har opnået markedsføringstilladelse i forhold til de til enhver tid gældende regler.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

De berørte områder er omfattet af lov om frø, kartofler og planter, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 26. april 1999, som ændret ved lov nr. 279 af 25. april 2001 om ændring af lov om fø-devarer m.fl.

I medfør af lov om frø, kartofler og planter er udstedt:

Bekendtgørelse nr. 51 af 24. januar 2000 om en fortegnelse over godkendte sorter af land-brugsplante- og grønsagsarter (sortslisten), der gennemfører rådsdirektiv 2002/53/EF om den fælles sortliste over landbrugsplanter og delvist 2002/55/EF om handel med grønsagsfrø samt senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2000 om markfrø som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 745 af 5. september 2002, der gennemfører rådsdirektiv 66/401/EØF om handel med frø af foderplanter, rådsdirektiv 2002/54/EF om handel med bederoefrø og rådsdirektiv 2002/57/EF om handel med olie- og spindplanter samt senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 53 af 24. januar 2000 om sædekorn som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 412 af 21. maj 2001, der gennemfører rådsdirektiv nr. 66/402/EØF om handel med sædekorn samt senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 54 af 24. januar 2000 om grønsagsfrø som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 867 af 4. oktober 2001, der gennemfører rådsdirektiv nr. 2002/55/EF om handel med grønsagsfrø samt senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 124 af 1. marts 1999 om avl af kartofler og om salg af læggekartofler og af spisekartofler af egen avl som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 190 af 20. marts 2003, der gennemfører rådsdirektiv nr. 2002/56/EF om handel med læggekartofler samt senere ændringer.

Høring

Forslaget har været i høring hos medlemmerne af §2-udvalget (landbrug) samt Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Landbrugsraadet finder, at det er særdeles vigtigt, at der snarest fremlægges og vedtages regler for området i lyset af, at der allerede er godkendte GM sorter på markedet og at der i den kommende tid kan forventes givet yderligere markedsføringstilladelser. Landbrugsraadet finder, at dokumentets tilgangsvinkel og formål er fornuftig og nødvendig, herunder med hensyn til fastsættelse af tærskelværdier for acceptabelt utilsigtet og teknisk uundgåeligt indhold af GM sorter i ikke-GM sorter uden krav om mærkning af udsæden, og som samtidig sikrer, at de høstede afgrøder ikke skal mærkes. Det er også fornuftigt, at tærskelværdierne fastsættes løbende, når det ud fra markedsføringsgodkendelser bliver relevant, således at den seneste videnskabelige viden kan lægges til grund. Endelig lægger Landbrugsraadet vægt på og støtter, at afstandskrav og andre virkemidler ikke fastlægges i dette direktiv, men derimod er en central del af de nationale sameksistensstrategier medlemsstaterne skal udarbejde i henhold til Kommissionens henstilling af 23. juli 2003. Landbrugsraadet lægger vægt på, at direktivet omhandler utilsigtet og teknisk uundgåelig forekomst og har endvidere noteret, at forslaget dækker konventionelle sorter. Det bør overvejes, om der i anden forbindelse skal fastsættes særlige tærskelværdier for acceptabelt utilsigtet indhold af GM i økologiske sorter. Endelig

lægger Landbrugsraadet vægt på, at der indføres harmoniserede retningslinier for prøvetagning og analyse af frøpartier for utilsigtet forekomst af GM-sorter i ikke-GM sorter, samt at de foreslåede regler gælder såvel for partier af udsæd produceret i EU som importeret udsæd.

Forbrugerrådet opfordrer til, at Danmark i Den Stående Komité for Frø og Plantemateriale under alle omstændigheder stemmer imod direktivet og gør alt, hvad der er muligt, for at opnå et kvalificeret flertal imod direktivet. Problematikken med GMO i såsæd er så vigtig, at det efter Forbrugerrådets opfattelse er afgørende med en politisk drøftelse af grænseværdierne. Idet der i befolkningen er en udbredt skepsis mod anvendelsen af genteknologi i fødevarerproduktionen, finder Forbrugerrådet det afgørende, at forbrugerne sikres et *reelt valg*. De nye EU-regler vedr. GMO-mærkning af foder og fødevarer er med til at sikre dette. En forudsætning for et reelt valg er dog desuden, at der ikke opstår en situation, hvor alt bliver mærket, fordi det er for dyrt eller kompliceret for producenterne at overholde grænseværdierne i fødevarerne. Hvis der ikke indføres tilstrækkelige foranstaltninger allerede nu, kan man ifølge Forbrugerrådet frygte, at GMO-forureningen vil stige, efterhånden som dyrkningen af GM-afgrøder udbredes, og at man dermed ender i en situation, hvor alt skal mærkes. I den forbindelse er det efter Forbrugerrådets opfattelse helt afgørende at se på input-siden, hvor såsæd udgør det vigtigste bidrag, da det er udgangsmaterialet for dyrkningen og dermed i sidste ende den endelige fødevarer. Forbrugerrådet mener derfor, at grænseværdien for GMO i såsæd skal sættes til detektionsgrænsen eller i praksis 0,1%. Så vidt Forbrugerrådet erfarer, er Kommissionens forslag til grænseværdier fremkommet ved at regne baglæns fra den oprindeligt foreslåede grænseværdi på 1% i fødevarer. Denne måde at fastsætte grænserne på, mener Forbrugerrådet, er en omvendt og forkert strategi, dels fordi man ikke i tilstrækkelig grad tager højde for usikkerhed pga. øget udbredelse af GMO'er på længere sigt, og dels fordi grænserne på inputsiden som nævnt bør sættes så lavt som overhovedet muligt. Forbrugerrådet bemærker, at grænseværdien for GMO i fødevarer endte med at blive sat til 0,9%, uden at de foreslåede værdier for såsæd blev sat ned. Der er ikke langt fra 0,7% til 0,9%, mener Forbrugerrådet. Man frygter derfor, at det bliver endnu sværere for fødevarerproducenterne at overholde grænseværdierne i de færdige produkter, end da grænseværdierne for såsæd i første omgang blev foreslået. Hvis dette betyder, at stort set alle fødevarer mærkes, vil det store lovgivningsarbejde i EU ifølge Forbrugerrådet være spildt, og forbrugerne vil som nævnt være frataget deres frie valg.

Økologisk Landsforening opfordrer på det stærkeste til at arbejde aktivt på at sikre, at grænseværdien for tilladt indhold af GM materiale i ikke GM udsæd sættes til detektionsgrænsen for alle sorter og arter. Udsæd er basis for produktionen. Har man ikke fuldstændigt styr på GM indholdet i dette, har man ikke styr på, hvor der findes GM. Desuden vil det gøre det langt mere praktisk og håndterbart at overholde fastsatte virkemidler i forhold til sameksistens, men på et lavt niveau. Økologisk Landsforening finder et niveau på under detektionsgrænsen (0,1%) mere end dobbelt så godt som et niveau på 0,2% i den forstand, at man ønsker det la-

vest muligt niveau, men at fravær af GM er helt grundlæggende og langt bedre end "et lille indhold".

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug mener, at genetisk modificering af såsæd er en helt forkert vej at gå for at frembringe nye sorter. Man ser det som en farlig vej, der uundgåeligt fører til forurening af planter i naturen og landbruget, med helt uoverskuelige følger. Det vil gøre det illusorisk at kunne sikre forbrugernes mulighed for at fravælge levnedsmidler, der er produceret af genmodificeret såsæd. Man anser det derfor for vigtigt, at Danmark stemmer imod direktivet, når det skal behandles i Den stående Komité for Frø og Plantemateriale. Foreningen er bekendt med Forbrugerrådets høringsvar af 7. oktober 2003 og vil med dens henvendelse tilslutte sig Forbrugerrådets holdning og argumenter og henviser i øvrigt til Forbrugerrådets høringsvar.

Landsforeningen Frie bønder - Levende land finder grænsen på 0,9 % GMO i såsæd alt for høj. Foreningen ønsker ikke GMO på danske marker eller andre marker i EU. Grænsen bør derfor sættes ved det mindst målbare indhold, nemlig 0,1 %.

COOP Danmark har ikke fundet anledning til at gøre bemærkninger.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er tidligere fremsendt grundnotater om tidligere versioner af forslaget i form af arbejdsdokumenter den 4. september 2001 og 29. april 2002 samt orienterende notat om handlingsplanen for kontrol med konventionelle frø for urenheder af GMO den 31. august 2000.